

Revitalizace vodních toků a údolních niv v podmínkách Českomoravské vysočiny

Václav Hlaváč, Bohumila Jermlová, AOPK ČR, středisko Havlíčkův Brod

Specifika Českomoravské vysočiny z hlediska revitalizací vodních toků: jde o pramennou oblast s hustou sítí drobných vodních toků a historicky podmíněnou drobnou pozemkovou držbou

Současný stav krajiny Českomoravské vysočiny

- Většina drobných toků v zemědělské krajině je technicky upravená
- Navazující pozemky údolních niv jsou odvodněné podzemní drenáží

Tento stav má výrazné dopady na biodiverzitu, retenční schopnost krajiny, rozkolísanost průtoků

Další problémy spojené s vodními toky:

- Vodoteče v intravilánech – zastavování záplavových území
- Migrační bariéry
- Navážky v nivách
- Nevhodné odstraňování povodňových škod

Nástroje k nápravě:

- Rámcová směrnice o vodách
- Vodní zákon
- Dotační programy:
  - PPK
  - PRŘS
  - OPŽP

Díky drobné pozemkové držbě existuje na Vysočině velké množství malých projektů motivovaných převážně individuálními zájmy, obtížně se prosazují rozsáhlejší akce naplňující veřejné zájmy.

Zkušenosti z naplňování krajinotvorných programů:

- Vysočina je tradičně krajem s výrazně nejvyšším počtem žádostí
- Výrazný nedostatek revitalizací vodních toků
- Naprostá převaha žádostí o stavby vodních nádrží s rybochovným využitím

Rybníky budované s podporou dotací resortu ŽP

Dotační nástroje umožňují:

- ovlivnit stavební podobu díla
- ovlivnit následné hospodářské využívání rybníka

Požadavky uplatňované při stavbách rybníků:

- Vznik rozsáhlých litorálních zón
- Využití oddělovacích hrázek zamezujících průnikání ryb do litorálů
- Tůně
- Revitalizace přítoků

Řešení litorálů: posouzení podle podélného profilu – litorál musí obsahovat fázi vodní i suchozemskou

Podmínky pro následné využívání rybníka: rozhodující je intenzita rybochovu. U staveb nových rybníků – požadavek 3 roky bez ryb po ukončení stavby

Příklad revitalizace příměstského potoka u Telče (Program revitalizace říčních systémů)

- Investiční záměr v březnu 2006
- registrace akce a Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu v listopadu 2006.
- Většina prací proběhla během podzimu a zimy 2006; dodělávky a výsadby během jara 2007. Dotace 100 % realizačních nákladů, které činily 1 395 tis. Kč vč. DPH.

Realizovaná opatření zahrnovala:

- revitalizaci napřímeného a zahloubeného toku v délce cca 680 m
- tok doplněn 9 tůněmi, z nichž 3 jsou neprůtočné. Průtočné tůně řešeny pomocí terénního valu s kamenným průlehem celková plocha tůní činí cca 3 200 m²
- výše na toku – v místě bývalé nádrže pozůstatek protržené hráze - v místě průrvy osazeno pouze jednoduché stavidlo